

Uchwała Nr SO.2.4012.183.2025

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu

z dnia 24 kwietnia 2025 roku

w sprawie wyrażenia opinii o przedłożonym przez Prezydenta Miasta Kalisza sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2024 rok wraz z informacją o stanie mienia i objaśnieniami.

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej z dnia 03 lutego 2025 r. w składzie:

Przewodnicząca: Małgorzata Łuczak

Członkowie: Agnieszka Ząbczyńska

Barbara Dymkowska

działając na podstawie przepisów art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.), wyraża o przedłożonym przez Prezydenta Miasta Kalisza sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2024 rok wraz z informacją o stanie mienia i objaśnieniami

opinię pozytywną

Uzasadnienie

Przedmiotem badania stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było sprawozdanie roczne z realizacji budżetu Miasta Kalisza przedłożone tut. Izbie w dniu 28 marca 2025 r. Skład Orzekający zapoznał się także z uchwałą budżetową wraz ze zmianami, wieloletnią prognozą finansową ze zmianami oraz ze sprawozdaniami budżetowymi o symbolu Rb.

I.1. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową i tabelaryczną. W części tabelarycznej przedstawione zostały dochody w szczególności dział i paragraf, wydatki w szczególności dział, rozdział z wyodrębnieniem wydatków bieżących, a w nich wydatków związanych z realizacją zadań statutowych, wydatków na wynagrodzenia i składniki od nich naliczane, świadczenia na rzecz osób fizycznych, dotacji, wydatków na obsługę długu, wydatków na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz wyodrębnieniem wydatków majątkowych, w tym: inwestycje i zakupy inwestycyjne, dotacje i wpłaty, wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, tj. w szczególności zgodnej z uchwałą budżetową, wykonanie przychodów i rozchodów budżetu. W odrębnych załącznikach zostały przedstawione m. in.: wykonanie wydatków majątkowych, realizacja planu dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz w drodze porozumień z organami administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego, wykonanie dotacji udzielanych z budżetu, realizacja planu dotacji przedmiotowych dla samorządowych zakładów budżetowych, wykonanie dochodów i wydatków związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki wynikającymi z odrębnych ustaw,

wydatki jednostek pomocniczych, wydatki realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego, wykonanie przychodów i kosztów zakładów budżetowych oraz wydatków na programy i projekty realizowane ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, wykonanie wydatków niewygasających z roku 2023 i plan wydatków niewygasających z roku 2024. Wyszczególnione zostało wykonanie dochodów i wydatków przez jednostki budżetowe prowadzące działalność określoną w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, które gromadziły na wydzielonym rachunku dochody określone odrębną uchwałą organu stanowiącego. Prezydent Miasta Kalisza przedstawił również informację o udzielonych ulgach, odroczeniach, rozłożeniach na raty, umorzeniach i obniżeniach górnych stawek podatków, informacje o stanie należności, o stanie zobowiązań.

W części opisowej zamieszczone zostały podstawowe informacje o realizacji budżetu, omówione zostały dochody i wydatki budżetu z podziałem na miasto i powiat. W zakresie realizacji dochodów budżetowych sprawozdanie obejmuje charakterystykę poszczególnych źródeł dochodów, w tym zamieszczono informacje dotyczącą zaległości oraz działań podejmowanych w celu ich wyegzekwowania. W tej części odniesiono się także do przyczyn odchyień w realizacji niektórych źródeł dochodów.

Wydatki omówione zostały w układzie działów klasyfikacji budżetowej, z uwzględnieniem opisu realizowanych zadań, a także informacji dotyczącej niższego wykonania planu. Szczegółowo przedstawiona została realizacja zadań majątkowych.

2. Sprawozdanie obejmuje informację o zmianach w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, dokonanych w trakcie roku budżetowego, co wyczerpuje wymogi określone w art. 269 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

3. W sprawozdaniu zawarto informacje o stopniu realizacji programów wieloletnich, wypełniając tym samym dyspozycje przepisu art. 269 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

4. Analiza porównawcza prezentowanych danych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2024 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych o symbolu Rb wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tut. Izbie.

II. 1. Z przedłożonego tut. Izbie sprawozdania o wykonaniu budżetu wynika, że budżet za rok 2024 zamknął się deficytem w kwocie 37.226.702,17 zł przy planowanym deficycie w kwocie 69.034.326,60 zł bowiem:

a/ dochody wykonano w kwocie 968.872.531,91 zł, tj. 100,01% planu;

b/ wydatki wykonano w kwocie 1.006.099.234,08 zł, tj. 96,95% planu;

c/ planowane przychody wykonano w kwocie 97.894.326,60 zł tj. 118,96% planu, z tego: z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 15.608.422,69 zł, z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 12.285.903,91 zł oraz z emisji papierów wartościowych kwocie 70.000.000,00 zł;

d/ planowane rozchody wykonano w kwocie 13.260.000,00 zł tj. 100,00% planu.

Dane te znajdują potwierdzenie w sprawozdaniu Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie jst za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2024 r.

2. Wykonane dochody bieżące są wyższe od wykonanych wydatków bieżących. Zatem został spełniony wymóg określony przepisem art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

3. Zarówno wykonanie wydatków bieżących jak i majątkowych obejmuje wykonanie finansowe wydatków niewygasających z roku 2024 w łącznej wysokości 27.642.812,65 zł, z tego wydatki bieżące w kwocie 836.171,49 zł, wydatki majątkowe w kwocie 26.806.641,16 zł, które Rada Miejska Kalisza ustaliła uchwałą Nr X/140/2024 z dnia 19 grudnia 2024 r., po zmianach.

Skład Orzekający ustalił, że w roku 2024 na dochody budżetu wpłynęły niewykorzystane środki z wydatków niewygasających z roku 2023 w łącznej wysokości 9.071.607,06 zł. tj. 40,80% planowanych ogółem wydatków niewygasających, z tego wydatki majątkowe w kwocie 8.785.061,20 zł. Podkreślić należy, iż podejmowanie uchwał dotyczących wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego jest celowe, tylko w sytuacji określonej w art. 263 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, a także w sytuacji zapewniającej, że wykonanie ich nastąpi w terminie zakreślonym przez organ stanowiący. W przeciwnym razie niezrealizowane kwoty wydatków niewygasających przekazywane są do budżetu i zwiększają wykonanie dochodów następnego roku budżetowego oraz wydatków jeżeli nie odstępiono od realizacji zadań. Działanie takie zniekształca zarówno wykonanie dochodów jak i wydatków budżetowych na przestrzeni kolejnych lat. Na powyższe Skład Orzekający wskazywał również w opiniach o sprawozdaniu z wykonania budżetu w latach ubiegłych.

4. Z przedmiotowego sprawozdania wynika, że zobowiązania Miasta wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. z tytułu emisji obligacji oraz z kredytów i pożyczek wynoszą 338.159.000,00 zł, co stanowi 34,90%, wykonanych dochodów ogółem. Wartość nominalna niewymagalnych potencjalnych zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na koniec 2024 roku wyniosła 23.407.593,13 zł. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

5. W sprawozdaniu z wykonania budżetu wykazane należności wymagalne w kwocie 72.736.832,36 zł (kwota pomniejszona o należności wymagalne instytucji kultury) potwierdza sprawozdanie Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec IV kwartału 2024 r. Ze sprawozdania Prezydenta wynika, iż najwyższy stan należności wymagalnych odnotowano w Urzędzie Miasta w kwocie 46.737.663,79 zł, Miejskim Zarządzie Dróg w kwocie 6.543.124,38 zł. oraz Miejskim Zarządzie Budynków Mieszkalnych działającym w formie zakładu budżetowego w kwocie 17.634.860,45 zł. Prezydent Miasta w sprawozdaniu poinformował o podjętych działaniach w celu wyegzekwowania należności. Jednakże z uwagi na wysoką kwotę zaległości, Skład Orzekający wskazuje na konieczność ich monitorowania oraz wprowadzania efektywnych działań, celem poprawy ściągłości zaległości Urzędu Miasta, Miejskiego Zarządu Dróg, a także Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych w celu nie dopuszczenia do ich przedawnienia.

6. Jak wynika ze sprawozdania Prezydenta z wykonania planu wydatków budżetowych za 2024 r. kwota zobowiązań wyniosła 37.782.022,84 zł, wymagalne zobowiązania nie wystąpiły, co znajduje potwierdzenie w sprawozdaniu Rb-28S – z wykonania wydatków budżetowych (korekta nr 3 z dnia 17 marca 2025r).

7. Na podstawie sprawozdania Rb-28S z wykonania wydatków budżetowych, Skład Orzekający ustalił, że w następujących przypadkach za wyjątkiem wynagrodzeń i pochodnych, wykonane wydatki wraz ze zobowiązaniami przekroczyły ustalony plan wydatków budżetowych:

Dział	Rozdział	Paragraf	Przekroczenie
750	75023	4260	69.627,29
754	75411	4210	4.681,14
754	75411	4260	39.361,15
754	75411	4300	794,60
754	75411	4360	159,08
757	75702	8110	124.226,23
801	80101	4430	22.036,28
801	80102	4260	20.180,67
801	80102	4300	4.646,64
801	80115	4260	26.849,85
801	80120	4260	62.082,86
801	80132	4260	4.994,59
801	80134	4260	9.421,08
801	80140	4260	23.132,42
854	85403	4260	5.381,22
854	85403	4300	3.289,59
854	85410	4260	1.420,68
855	85510	4260	878,84
855	85516	6057	520,00
855	85516	6059	119,60
900	90001	4260	1.294,40
900	90001	4300	31.513,46
900	90001	4430	207.946,80
900	90002	4300	2.512.848,91
900	90004	4260	1.940,76
900	90013	4300	5.144,25
900	90015	4300	741.789,43
921	92120	6580	457.342,83
926	92601	4260	3.105,00

W ocenie Składu Orzekającego zaciągnięte zobowiązania mogą znajdować podstawę w upoważnieniach otrzymanych przez Prezydenta Miasta.

8. Analiza sprawozdania z wykonania budżetu wykazała, iż w roku 2024 poniesione zostały wydatki z tytułu kar i odszkodowań na rzecz osób fizycznych (§ 4590), kar odszkodowań i grzywien wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych (§ 4600), pozostałych odsetek (§ 4580) w następujących pozycjach klasyfikacji budżetowej:

Dział	Rozdział	Paragraf	Wykonanie
600	60015	4580	2.600,56
600	60015	4590	238.237,28
600	60016	4600	35.818,31
700	70005	4590	219.236,00
700	70005	4600	57.190,00
801	80195	4600	5.000,00
855	85501	4580	10.388,41
855	85502	4580	36.024,40
855	85508	4580	69,80
855	85595	4580	99,65

W sprawozdaniu Prezydent Miasta odniósł się do wyżej wymienionych wydatków.

9. Ze sprawozdania wynika, iż wpływy z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym zostały wykonane w wysokości 3.882.986,34 zł, co stanowi 108,68% planu. Natomiast wydatki na Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (rozdział 85154) planowane w kwocie 5.318.957,66 zł zostały wykonane w kwocie 4.845.687,59 zł (tj. 91,10%), na program przeciwdziałania narkomanii (rozdział 85153) planowane w wysokości 362.000,00 zł, zostały wykonane w kwocie 269.763,26 zł (tj. w 74,50%). Kwota planowanych w 2024 roku wydatków związanych z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii uwzględnia niewykorzystane środki z uzyskanych dochodów z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pochodzące z lat ubiegłych w wysokości 1.510.947,52 zł. Ponadto Prezydent poinformował, że w roku 2024 „wykonano dochody z tytułu wpływów ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności wraz z odsetkami, wpływów z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów oraz kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień w ramach zadań dotyczących zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi w wysokości 162.654,61 zł, (...)wpłata środków finansowych z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego wynosi 597.380,00 zł.”.

Skład Orzekający wskazuje na przepisy z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151, z późn. zm.),

zgodnie z którymi „Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 i art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ będą wykorzystywane na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4¹ ust. 2,
- 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, w której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 4¹ust. 2

- i nie mogą być przeznaczane na inne cele”.

Natomiast w myśl art. 9³ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki pochodzące z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (określone w art. 9² ust. 11 i 21 ustawy) gmina zobowiązana jest przeznaczyć „na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu”.

Ponadto ww. środki mogą być przeznaczone na pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie ich państwa, co wynika z przepisów art. 31a i art. 31b ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.).

Zatem środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (§ 0270 i § 0480), które nie zostały wykorzystane w latach poprzednich należy zaplanować w przychodach budżetu bieżącego roku (w § 905) oraz przeznaczyć na cele określone w cytowanych wyżej przepisach.

10. Dochody uzyskane w rozdziale 90002 związane z finansowaniem gospodarki odpadami komunalnymi zostały wykonane w kwocie 29.580.355,62 zł (w tym § 0490 w kwocie 29.484.204,62 zł), należności pozostałe do zapłaty wyniosły 821.751,56 zł, w tym zaległości w kwocie 370.707,47 zł., nadpłaty w kwocie 54.863,00 zł. Wydatki związane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu zrealizowano w kwocie 31.122.577,85 zł. Zobowiązania niewymagalne stanowią kwotę 2.649.144,90 zł. Plan wydatków został powiększony o zaplanowane w przychodach budżetu w § 905 /Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach/ środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w latach poprzednich w kwocie 260.824,24 zł. Zatem system gospodarowania odpadami komunalnymi w 2024 roku zamknął się deficytem. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r., poz. 399 z późn. zm.) system ten powinien się samofinansować. Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi winny więc być skalkulowane w takiej wysokości by pokrywały koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, jednakże na podstawie art. 6r ust. 2da ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, rada gminy może postanowić, w drodze uchwały, o pokryciu części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W dniu 19 grudnia 2024 roku Rada Miasta

Kalisza podjęła uchwałę nr X/137/2024 w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadów komunalnych z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W sprawozdaniu zawarto informacje o wysokości zrealizowanych w 2024 r. dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym wyszczególniono koszty, o których mowa w art. 6r ust. 2-2c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w, czym wypełniono wymóg wynikający z art. 6r ust. 2e tej ustawy.

11. Analiza realizacji wydatków budżetowych w § 4440 – „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” wykazała, że przekazanie środków na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych nie odbiegało od planu.

12. Wpłaty na rzecz izb rolniczych zostały wykonane na poziomie 1,92%. Zobowiązania z ww. tytułu na dzień 31.12.2024 r. nie wystąpiły. Zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 i 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2022 r. poz.183) Gmina winna odprowadzić na rachunek właściwej Izby 2% wpływów z podatku rolnego w terminie 21 dni od dnia, w którym upływa termin płatności danej raty podatku rolnego.

13. W sprawozdaniu przedstawiono wykonanie dochodów i wydatków związanych z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz realizację planu dochodów z opłat za korzystanie przez operatorów i przewoźników z przystanków komunikacyjnych oraz ich przeznaczenie.

III. W ocenie Składu Orzekającego przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu za 2024 r. spełnia wymogi określone przepisem art. 267 ust 1 pkt 1 oraz art. 269 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

IV. 1. Przedłożona informacja o stanie mienia komunalnego została opracowana wg stanu na dzień 31.12.2024 r. i obejmuje dane wynikające z art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Mając na uwadze całokształt dokonanych ustaleń i analiz, Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Małgorzata Łuczak

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.